

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності «Фінанси та кредит»
за освітньою програмою

(назва освітньої програми)

на тему: «Проблемні кредити в банках України: причини та наслідки»

Виконавець:

студентка 4 курсу, групи 42
факультету фінансів та банківської
справи
спеціальності 6.050100 «Фінанси та
кредит»
Калабалик Т.В.

Науковий керівник:

Арутюнян Р.Р.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми полягає у визначенні підходів полягає у вивченні поняття «проблемна заборгованість» в банках України та виявлення причин і наслідків їх утворення.

Проаналізувати динаміку кредитів, резервів за активними операціями та частки простроченої заборгованості банків України.

Запропонувати шляхи подолання проблемної заборгованості вітчизняними банками.

Обґрунтувати необхідність роботи вітчизняних банків з непрацюючими кредитами та утворення методів запобігання виникнення проблемної заборгованості банків в Україні.

Об'єкт дослідження виступають комерційні та державні банки з проблемною заборгованістю.

Методи дослідження використовуються такі як метод оцінки та аналізу ризиків і ефективності фінансування, методи оптимальної структури кредитного портфеля, статистичних методів.

Інформаційна база дослідження містить наукові публікації виданих вітчизняних і закордонних вчених, нормативно-законодавчі акти та постанови НБУ, матеріали наукових конференцій і досліджень, дані звітності банківських установ, офіційних статистичних збірників.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та трьох додатків. Загальний обсяг роботи становить 72 сторінок. Основний зміст викладено на 60 сторінках. Робота містить 9 таблиць, 17 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі кваліфікаційної роботи «**Теоретичні основи проблемної заборгованості та проблемних кредитів**» досліджені головні питання, щодо визначення поняття «кредитний портфель», ідентифікації підходів до класифікації кредитного портфеля із акцентуванням уваги на підходах до його класифікації залежно від якості.

За результатами проведеного дослідження у першому розділі зроблені наступні висновки. Для покращення кредитної політики та зменшення рівня ризику банку необхідно покращити інформаційне забезпечення у процесі кредитоспроможності позичальників, що знизить рівень ризику кредитування і кредитного портфеля банків в цілому. Згідно даним НБУ в умовах низького рівня захисту прав кредиторів банки зобов'язані видавати кредити з якісним забезпеченням більшості позичальників, що вплине на зниження вартості кредитних ресурсів та сприятиме активному кредитуванню у майбутньому.

У другому розділі «**Аналіз причин та наслідків зростання обсягів проблемних кредитів в банках України**» проведений аналіз свідчить про те, що частка проблемних активів досить залишається високою, якість кредитного портфелю банків низький, спостерігається перевищення частки

резервів над часткою проблемних кредитів у кредитному портфелю банків, що є загрозою для фінансової стабільності банківської системи.

В даному розділі розкриті питання, щодо індикаторів фінансової стійкості, які в себе включають аналіз динаміки співвідношення недіючих кредитів без урахування резервів до капіталу та до сукупних валових кредитів, спред між ставками за кредитами та депозитами, динаміку співвідношення депозитів клієнтів до сукупних валових кредитів (крім міжбанківських) банків, динаміку співвідношення кредитів за географічним розподілом до сукупних валових кредитів банків, динаміку співвідношення кредитів за секторами економіки до сукупних валових кредитів. Окремо були розглянуті питання, щодо динаміки фінансового левериджу банків України, динаміку коштів клієнтів в банках, динаміку кредитів та заборгованості клієнтів в банках України, динаміки співвідношення сум кредитів та депозитів в банках України, реальні доходи населення, динаміки інфляції, ВВП України, динаміки співвідношення державного і гарантованого державою борг до ВВП України, динаміки рівня безробіття України.

У третьому розділі *«Обґрунтування шляхів мінімізації обсягів проблемних кредитів в банках України»* у даному дослідженні визначена необхідність запровадити основні методи, які вплинуть на мінімізацію обсягів проблемних кредитів в банках України, а саме: стабілізувати національну валюту та банківську систему в цілому, тобто гарантувати збереження вкладів, обмежити борговий тиск на позичальника та поліпшити управління ризиків; провести активізацію процесів реорганізації та реструктуризації банків, а саме ввести законодавче врегулювання заходів стабілізації діяльності банків; розробити ефективну методику оцінки кредитоспроможності позичальника протягом терміну виплати кредитної суми і відсотків відповідно до договору; створити оптимальну оцінку забезпечення за проблемними кредитами, здійснювати пошук дієвих механізмів співпраці з позичальниками-боржниками; розробити механізм розподілу кредитного ризику між НБУ та комерційним банком і позичальником для захисту від банкрутства.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Сьогодні банківська система України є фінансово нестійкою. Щоб підвищити фінансову стійкість комерційного банку, необхідно оперувати цілим комплексом заходів і методів, під час управління активами і пасивами банку, прибутковістю та ризиками.

2. На балансах досі залишаються значні обсяги непрацюючих кредитів, проте банки вже відобразили майже всі збитки від погіршення якості кредитного портфеля.

3. Обсяг непрацюючих кредитів банків державного сектору за 2018 рік дещо зріс, але їх частка в кредитному портфелі банків державного сектору поступово скорочувалась, що пояснюється зростанням обсягу

непрацюючих кредитів та здійсненням банками заходів щодо погашення та реструктуризації непрацюючих кредитів.

4. Основна маса непрацюючих кредитів зосереджена у державних та російських банках, вони практично не скорочуються.

5. Зростання обсягу непрацюючих активів та суттєвих змін в обсягах сформованих резервів було зумовлене не лише погіршенням стану кредитного портфелю, але й низкою законодавчих та економічних змін.

6. Ефективний розвиток економіки можливий лише за умови активного розвитку реального сектору економіки, який має бути пріоритетним об'єктом банківського кредитування.

7. Політика Національного банку, будучи відносно ефективною в короткостроковому періоді, має обмежену дієвість у системному впливі на формування моделі та темпів економічного зростання в Україні.

8. В Україні більшістю банків сформована методологія і методика управління кредитною політикою, проте вона потребує суттєвого доопрацювання.

9. Також можна сказати, що кредитна діяльність наразі є ризиковою, при цьому якість кредитного портфелю сумнівна, в динаміці показники якості відображають негативну тенденцію у зв'язку із зростанням темпів росту інфляції та збільшення частки проблемної заборгованості.

АНОТАЦІЯ

Калабалик Т.В. «Проблемні кредити в банках України: причини та наслідки»
спеціальність 6.050100 «Фінанси та кредит».

Одеський національний економічний університет. – Одеса-2019.

У роботі розглядаються теоретичні та практичні аспекти дослідження головних причин виникнення проблемної кредитної заборгованості комерційних банків України.

Проаналізовано динаміку портфеля проблемних кредитів вітчизняних банків.

Зазначено наслідки зростання проблемних кредитів для стабільності банківської системи та окреслено перспективи дальшої роботи банків з непрацюючими кредитами.

Запропоновано розробити превентивні заходи, які зможуть зменшити виникнення непрацюючих кредитів в банках України.

Ключові слова: банк, проблемна кредитна заборгованість, якість кредитного портфелю, кредитний ризик.

ANNOTATION

Kalabalyk T. “Problem credits in the banks of Ukraine: reasons and aftermath”.

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 6.050100 “Finance and credit”.

Odessa National Economics University. – Odessa, 2019.

The thesis deals with theoretical and practical aspects of the study of the main causes of problem credit indebtedness of commercial banks of Ukraine.

The dynamics of the problem loans portfolio of domestic banks is analyzed.

The consequences of the growth of problem loans for stability of the banking system are outlined and prospects of further work of banks with non-working loans are outlined.

It is proposed to develop preventive measures that can reduce the occurrence of non-working loans in banks of Ukraine.

Keywords: bank, problem credit debt, credit portfolio quality, credit risk.

Рецензія
на кваліфікаційну роботу бакалавра студентки 4 курсу 2 групи ФФБС
спеціальності «Фінанси та кредит»
Одеського національного економічного університету
на тему «Проблемні кредити в банках України: причини та наслідки»

Актуальність теми дослідження полягає у вивченні поняття «проблемна заборгованість» в банках України та виявлення причин і наслідків їх утворення. Дана тема цікавить багатьох економістів, тому як це важливо для банківської діяльності. Невиконання боржником своїх зобов'язань перед банком не обмежується лише несплатою процентів і неповерненням позики. Значний обсяг проблемних кредитів веде до загрози неплатоспроможності банку, яка відлякує потенційних вкладників і інвесторів.

Представлена кваліфікаційна робота має чітку структуру, широку інформаційну базу, відзначається логічною послідовністю викладання матеріалу, що сприяє висвітленню обраної теми.

Проте, необхідно зауважити, що в кваліфікаційній роботі бакалавра Калабалик Т.В. є окремі дискусійні зауваження.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розгляді та обґрунтуванні заходів, щодо виникнення пороблених кредитів є нестабільним. Тому для покращення ситуації зі сторони банків необхідно докласти великих зусиль, щоб покращити фінансову стабільність банку. З метою зменшення заборгованості клієнтів, необхідно оперувати цілим комплексом заходів і методів, під час управління активами і пасивами банку, прибутковістю та ризиками.

Розроблені теоретичні та методичні положення представлені в кваліфікаційній роботі бакалавра можуть бути використані в роботі банківських установ при зменшенні кредитної заборгованості клієнтів.

Кваліфікаційна робота Калабалик Т.В. свідчить про самостійно виконане дослідження актуальної економічної проблеми. За поданими в кваліфікаційній роботі положеннями робота відповідає встановленим вимогам щодо кваліфікаційних робіт бакалаврів та може бути рекомендованою до розгляду й захисту у атестаційній комісії за спеціальністю 6.050.100 «Фінанси та кредит» Одеського національного економічного університету.

Рекомендація роботи до захисту
Кваліфікаційна робота рекомендується до захисту в АК.

Рецензент (посада,
місце роботи, науковий
ступінь, вчене звання)

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

“ _____ ” _____ 20 ____ р.

